

2024/2840

6.11.2024

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2024/2840,

5. november 2024,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Kongo Vabariigi mereväe suutlikkuse suurendamiseks Yaoundé struktuuri raames

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ⁽¹⁾ loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastu otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 kohaselt selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.
- (2) 25. juunil 2013 Yaoundés allkirjastatud Yaoundé tegevusjuhendi kümnenda aastapäeva puhul kordasid liit ja selle liikmesriigid oma toetust Guinea lahe piirkonnale ning kinnitasid taas oma pühendumust kõnealuses piirkonnas merendusjulgeoleku suurendamisele.
- (3) Nõukogu kiitis 4. mail 2022 heaks kontseptsiooni võimaliku abimeetme kohta, millest saavad kasu Guinea lahe rannikuriigid ja mille üldine eesmärk on toetada Aafrika juhitavat merendusjulgeolekualast ja piraatlusevastast tegevust, mida viivad läbi Guinea lahe piirkonna sõjalised osalejad, et lõppkokkuvõttes vähendada vägivalda ja kuritegevuse esinemissagedust, kestust ja intensiivsust, kaitsta merelaevu, rannikuala elanikke ja nende elatusvahendeid.
- (4) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sai 13. septembril 2024 Kongo Vabariigi välisasjade ning frankofoonia ja välismaal elavate kongolastega seotud küsimuste eest vastutava ministeeriumi taotluse, et liit abistaks mereväe operatiivvõime suurendamiseks täiendava olulise varustuse ja väljaõppe ning täiendavate oluliste teenuste hankimisel, eesmärgiga tugevdada mereväe suutlikkust patrullida Kongo Vabariigi majandusvööndis ja viia ellu operatiivtegevust, sealhulgas Yaoundé struktuuri raames.
- (5) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, ⁽²⁾ ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastu raames rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.
- (6) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Abimeetme loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Käesolevaga luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Kongo Vabariiki (edaspidi „toetusesaaja“).

⁽¹⁾ Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj>).

⁽²⁾ Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99, ELI: <http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj>).

2. Abimeetme eesmärk on suurendada Kongo mereväe operatiivvõimet, tugevdamaks mereväe suutlikkust patrullida Kongo Vabariigi majandusvööndis ja viia ellu operatiivtegevust, et lõppkokkuvõttes vähendada kuritegevust, kaitsta mereväelaevu ja -ressursse ning rannikuala elanikke ja nende elatusvahendeid.
3. Lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse abimeetmest järgmist liiki varustust, mis pole mõeldud surmava jõu kasutamiseks, ning järgmisi teenuseid, sealhulgas vajaduse korral tehnilist väljaõpet:
 - a) patrull-laevade vastupidavuskava rakendamine, pakkudes mereväehariduse valdkonna koolitusi ja varustust eritöökodade läbiviimiseks ning abi merendusvõime operatiivtingimustele vastavuse taastamiseks;
 - b) funktsionaalsete luure-, seire- ja rekkeseadmete pakkumine raadiojuhtimispunktile ning lisavarustuse andmine operatsioonideks ja kriisiohjeks kasutatavate ruumide jaoks;
 - c) erivarustuse pakkumine külastuste, juhatamise, otsingute ja arestimisega tegelevatele meeskondadele ning mereväe tuukritele.
4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 5 000 000 eurot.
2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning kooskõlas Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetme raames toetuse andmise tingimus.
2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped sisaldavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:
 - a) abimeetmest toetatavad Kongo mereväe üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;
 - b) abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tulemuslikult eesmärkidel, milleks see anti;
 - c) abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu selle olusringi jooksul;
 - d) abimeetme raames antud või hooldatav vara ei lähe kaduma ja seda ei anta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on nimetatud kokkulepetes kindlaks määratud.
3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetme raames toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga, järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.
2. Artikli 1 lõikes 3 osutatud tegevusi viib ellu *Défense Conseil International* – DCI Group.

*Artikkel 5***Järelevalve, kontroll ja hindamine**

1. Kõrge esindaja teeb järelevalvet toetusesaaja artikli 3 kohaselt kehtestatud kohustuste täitmise üle. Kõnealust järelevalvet kasutatakse selleks, et suurendada teadlikkust artiklis 3 sätestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi, abimeetmest toetatavate Kongo Vabariigi relvajõudude üksuste poolt.
2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse järgmiselt:
 - a) tarne nõuetekohasuse tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid omandiõiguse üleminekul;
 - b) aruandlus, mille puhul toetusesaaja annab igal aastal aru abimeetme raames antud varustust ja teenuseid hõlmavate tegevuste kohta ja kindlaksmääratud varustusühikute inventari kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee ei pea seda aruandlust enam vajalikuks;
 - c) kohapealsed kontrollkäigud, mille käigus toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral juurdepääsu, et teha kohapealseid kontrolle ja Euroopa rahutagamisrahastu auditeid.
3. Pärast abimeetme lõpuleviimist teeb kõrge esindaja lõpphindamise, et analüüsida, kas abimeede on artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamisele kaasa aidanud.

*Artikkel 6***Aruandlus**

Rakendamise ajal esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

*Artikkel 7***Peatamine ja lõpetamine**

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.
2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

*Artikkel 8***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 5. november 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

VARGA M.